

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

GUÍA DOCENTE

Programación xeral da materia CREACIÓN DE EMPRESAS DEPORTIVAS

Curso académico

2006/2007

Materia		
CREACIÓN DE EMPRESAS DEPORTIVAS		
Curso	Ciclo	Profesor responsable do programa
4º	2º	FERNANDO LUIS AGULLÓ LEAL
Titulación		
LICENCIADO EN CIENCIAS DA ACTIVIDADE FÍSICA E DO DEPORTE		
Centro		
INEF-GALICIA		

Curso académico	2006/2007
------------------------	-----------

DATOS DESCRIPTIVOS		
Código titulación	Titulación	
620112	LICENCIADO EN CIENCIAS DA ACTIVIDADE FÍSICA E DO DEPORTE	
Plan de estudios		
Data de homologación	Data publicación BOE	Curso de implantación
	13 DE NOVIEMBRE DE 2000	2000-2001

Materia		
Código materia	Nome	
414	CREACIÓN DE EMPRESAS DEPORTIVAS	
Curso	Ciclo	Idiomas en que se imparte
4º	2º	CASTELÁN
Carácter	Duración	Convocatoria
OPTATIVA	CUATRIMESTRAL	ORDINARIA E EXTRAORDINARIA

Créditos materia		
Tipo	LRU	ECTS
Teóricos	4.5	
Prácticos	1.5	
Prácticas clínicas		
Totais	6	5.5

Departamento	
Código	Nome
106	ECONOMÍA APLICADA 1

Área	
Código	Nome
225	ECONOMÍA APLICADA

Centro / Facultade / Escola			
Código	Nome		
620	INEF-GALICIA		
Campus	Rúa	Nº	Código postal
OZA -BASTIAGUEIRO	AVENIDA CHE GUEVARA	121	15179
Teléfono	Fax	Correo electrónico	
981-167000	981-167048	inef@udc.es	

Descritores da materia

A idea da empresa e a súa materialización. O entorno económico da empresa. Aspectos legais e trámites para a súa posta en marcha e funcionamento. Meios, mercadotecnia e estratexia empresarial. Elaboración do plan de empresa de servizos deportivos.

Profesorado e titorías

Profesor/a 1			
Nome	Despacho	Extensión	Correo electrónico
FERNANDO L. AGULLÓ LEAL	185	4014	agullo@udc.es
Titorías			
1º Cuadrimeste		2º Cuadrimeste	
Días semana	Hora	Días semana	Hora
Lunes e xoves	9,00-11,00	Mércores	10,00- 11,00
Mércores	10,00-11,00		

Profesor/a 2			
Nome	Despacho	Extensión	Correo electrónico
Titorías			

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

PROGRAMA XERAL DA MATERIA

Prerrequisitos

NINGÚN

Contexto

A asignatura de Creación de Empresas Deportivas intégrase no plan de estudos da titulación de licenciado en Ciencias da Educación Física no 2º ciclo e con carácter optativo. Para xustificar a súa inclusión neste plan de estudos pódese dicir que é unha maneira de facer fronte a situación na que se atopan os mozos ao tratar de se incorporar ao mercado de traballo e as dificultades que teñen que superar quenes pertencen ao devandito colectivo e ademais son titulados universitarios. Aínda que a taxa de paro entre os universitarios veuse reducir nos últimos anos, estes seguen atopándose con moitas dificultades a hora de incorporarse ao mercado laboral e cando o conseguen é en condicións bastante precarias. Esta situación non é idéntica para todos os titulados xa que depende en gran medida do título que se posúa e da duración dos seus estudos, ou o que é o mesmo, do nivel do título alcanzado: diplomado, licenciado ou doutor.

Habéndose pechado notablemente unha das súas súas profesionais dos licenciados en Educación Física, respecto do que noutras épocas sucedeu, como era o Ensino, unha das alternativas laborais dos nosos alumnos atópase na xestión do deporte. Nunha sociedade na que as formas de organización económica revisten formas cada vez máis complexas, é necesario para quenes se dediquen á xestión de empresas e, xa que logo tamén a xestión do deporte e das empresas deportivas, o estudo da economía e da empresa, non só como instrumento para o coñecemento e comprensión dos procesos económicos, senón tamén para a formación de actitudes éticas e sociais fronte a problemas tales como a creación de riqueza na economía, a súa distribución, o paro, ou a función da empresa no momento presente, etc.

Ante esta situación, e en consoancia co que se ven facendo dende a propia UE, a fin de acadar a Unión Social como paso seguinte a Unión Monetaria, dende a Universidade e outros estamentos oficiais, incorpóranse ao plan de estudos esta materia tratando de inculcar o espírito emprendedor e a metodoloxía da creación e dirección de empresas entre os futuros licenciados. En definitiva, téntase acadar que os alumnos teñan curiosidade polo eido empresarial, e que tras unha análise crítica da situación e da súa incorporación ao mercado laboral, espetar neles a súa capacidade creativa, e fomentar o espírito emprendedor.

A asignatura abrangue tanto a dimensión interna da empresa como das relacións coa súa contorna externa. Malia que pola súa natureza, esta materia ten un contido técnico propio da economía empresarial, integra, con todo, múltiples aspectos relacionados coa psicoloxía, a psicoloxía social e do traballo, a tecnoloxía, as técnicas e teorías da organización e da información, o dereito mercantil, etc. A parte da análise técnica, imprescindible para o coñecemento do funcionamento dunhas empresas cada vez máis complexas no seu funcionamento, preténdese que os alumnos desenvolvan actitudes éticas e críticas fronte ao papel da empresa na sociedade, recoñecer o valor social do espírito emprendedor, concedéndolle tanta relevancia ao análise puramente económico e instrumental como aos aspectos sociais.

A Integración desta asignatura no plan de estudos queda plenamente xustificada porque:

1. Contesta á importante demanda social que nos últimos tempos esixe un coñecemento máis científico e técnico do ámbito da Educación Física e o Deporte, á vez que se require dar resposta a problemas tan ineludibles como é o paro xuvenil e o desemprego das mozas licenciados.
2. Responde á letra e ao espírito da normativa legal que regula a creación e funcionamento dos Institutos Nacionais de Educación Física, así como o contido esencial da Lei de Reforma Universitaria cando considera que a universidade ha de servir para xerar coñecemento pero, ademais, debe transmitir ou transferir ese coñecemento á sociedade que a sustenta.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Obxectivos

O sistema europeo de transferencia e acumulación de créditos é un sistema centrado no estudante, que se basea na carga de traballo do mesmo, necesaria para a consecución de obxectivos do programa. Estes obxectivos especificanse preferiblemente en termos dos **resultados da aprendizaxe** e das competencias que se pretenden acadar.

Na presente guía, os nosos contados respostan ao perfil da materia que ten en conta o contexto académico particular (Novo Plan de Estudos), social e cultural, e tamén se tivo en conta a proposta para o deseño do título de Licenciado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte do grupo de traballo da ANECA por parecernos unha boa guía para a adaptación dos nosos estudos á convergencia europea. É por elo que para nos, os obxectivos aquí expostos, teñen unha dobre significación: son entendidos como *a competencia terminal que esperamos dos alumnos e como logros finalistas do Programa Docente*.

Como ben é sabido, e a partires dos paradigmas, a educación pode entenderse como produto pero tamén como proceso. O plantexamento de procesos enriquecedores para o alumno obedecerá a uns principios educativos que se poden considerar básicos fundamentais:

- Que o alumno chegue a un mellor coñecemento de sí mesmo, das súas posibilidades e imitacións.

- Ao alumno se lle debe considerar como suxeito activo, obrigándolle a empreñar as súas propias capacidades de percepción, cognición e execución para acadalo resultado esperado.
- Conceder ao alumno o grao de responsabilidade e independencia para a toma de decisións adecuado ás súas posibilidades.

OBXECTIVOS XERÁIS:

Estes obxectivos expresan competencias ou saberes en termos amplos e van servir para marca-la a dirección de traballo. Os obxectivos xerais representan aquelas competencias que o alumno debe chegar a obter fruto da súa experiencia persoal unha vez rematado o traballo requerido e realizado unha avaliación axeitada dos resultados da aprendizaxe.

- Coñecemento das habilidades necesarias para poñer en marcha a súa pequena empresa ou a incorporación ao mercado de laboral como traballador autónomo.
- Utiliza-la análise funcional no deseño de intervencións pedagóxicas e/ou investigadoras no eido da xestión deportiva.
- Preparación do futuro licenciado en CC. da A.F. e do Deporte para o desenvolvemento das funcións e roles como xestor deportivo ou xerente dunha empresa de servizos deportivos.

OBXECTIVOS ESPECIFICOS DA ASIGNATURA:

- Dotar ao alumno dunha formación adaptada á situación actual para converterse en emprendedor .
- Dotar ao alumno dunha formación adaptada á situación actual da formación e desenvolvemento do xestor deportivo ou xerente de empresa de servizos deportivos.
- Coñecer de forma integrada a realidade da problemática da creación dunha empresa de servizos deportivos.
- Coñecer e aplica-los principios de formación básica na etapa de iniciación dun proxecto empresarial.
- Vivencia-lo esforzo do proceso de reflexión que supón a posta en marcha dun proxecto empresarial.
- Desenvolver no alumno o nivel de autonomía e competencia necesario para a súa intervención profesional.
- Introducir ao alumno na análise e interpretación da bibliografía en torno ao eido da creación de empresas.
- Estimula-lo interese do alumno na procura de fontes de información primarias e secundarias , así como o manexo da documentación necesaria para a elaboración do plan de empresa e a súa presentación no manexo de documentación científica.
- Coñece-los fundamentos da xestión dunha nova empresa de servizos deportivos.
- Analiza-lo proceso de aprendizaxe na adquisición de habilidades necesarias para o funcionamento exitoso dunha empresa de servizos deportivos.
- Dotar ao alumno dunha formación adaptada á situación actual da formación e desenvolvemento do xestor deportivo ou xerente de empresa de servizos deportivos.
- Definir obxectivos, medios, estratexias axeitadas para o tipo de empresa de servizos deportivos .
- Adquirir competencia e autonomía no deseño e desenvolvemento dun plan de empresa e no emprego de ferramentas da xestión deportiva.
- Coñecer e comprender a importancia de atopar unha idea innovadora e dar coas claves do éxito.
- Coñecer e adquiri-los recursos imprescindibles para analiza-loa contorna empresarial.
- Adquirir competencias que lle permitan solventar o entramado burocrático e os trámites administrativos da posta en marcha dunha nova empresa e coñece-las axudas oficiais que se poden acadar para un proxecto.
- Adquirir experiencia práctica específica que permita coñecer e resolve-los diferentes problemas que se plantexan no proceso de posta en marcha dunha empresa de servizos deportivos.

Competencias

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

COMPETENCIAS XENÉRICAS:

- Experimentar e supera-las dificultades que supón acometer un proxecto empresarial.
- Capacidade de esforzo e reflexión.
- Habilidades para traballar en grupo e facer exposicións públicas dos traballos realizados.
- Valorar socialmente a iniciativa emprendedora e recoñecemento do importante labor cara as empresas de economía social.
- Valorar e entede-lo traballo dos compañeiros na facilitación da aprendizaxe.
- Integración do alumnos no traballo grupal.

COMPETENCIAS ESPECIFICAS:

- Saber aplica-las diferentes técnicas de observación da realidade para detectar ideas de empresa.
- Coñecer e saber aplica-las diferentes ferramentas de análise de mercados.
- Coñecer e aplica-las técnicas do análise DAFO.
- Coñecer-las diferntes estratexias posibels para unha pequena empresa de servizos deportivos.
- Saber defini-las variables da mercadotecnia e aplica-las ao caso dunha empresa de servizos deportivos.
- Coñece-las diferencias entre unhas formas xurídicas e outras, en canto a responsabilidade, requisitos, funcionamento, toma de decisións, etc.
- Coñece-la ficalidade á que vaise ver sometida a empresa no seu funcionamento, tanto a imposición directa como indirecta.
- Adquirir competencias e habilidades que permitan atopar as axudas oficiais que poidera ter un proxecto de empresa de servizos deportivos.

Contidos (temario teórico e práctico)		Cronograma	
Título		Inicio (1)	Fin (1)
TEMARIO TEÓRICO-PRÁCTICO		2/10/06	21/12/06
Presentación da asignatura		2/10/06	2/10/06
BLOQUE TEMÁTICO I: A IDEA DE EMPRESA E O PLAN DE EMPRESA		9/10/06	19/10/06
Tema 1: A Idea de empresa e a súa materialización: o plan de empresa		9/10/06	19/10/06
Contidos	1.1. Introducción. 1.2. A idea da que nasce a empresa. 1.3. As vías para levar a cabo unha idea empresarial. 1.4. O plan de empresa.		
Metodoloxía	Lección maxistral. Exposición e presentación por grupos dos traballos dos alumnos. Resolución de casos prácticos Descubrimento guiado.		
Duración	8 horas teóricas		
Actividades propostas	Revisión bibliográfica Execución dun caso práctico Elaboración do plan de empresa. Revisión de documentación na UDC Virtual.		
Avaliación	Exame escrito ou exposición nas titorías. Resume revisión bibliográfica Presentación das prácticas. Traballo en grupo. Elaboración do apartado correspondente do plan de empresa		
BLOQUE TEMÁTICO II: A ANALISE DE MERCADOS		23/10/06	2/11/06

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Tema 2: O estudo de mercado		23/10/06	2/11/06
Contidos	2.1. Concepto e oxetivos. 2.2. A empresa e a súa contorna. 2.3. A elaboración do estudo de mercado e as fontes de información. 2.4. O Análise DAFO 2.5. A demanda potencial e a previsión de vendas Anexo: O mostreo: a elección da mostra, a determinación do tamaño da mostra e o cuestionario.		
Metodoloxía	Lección maxistral. Exposición e presentación por grupos dos traballos dos alumnos. Resolución de casos prácticos Descubrimiento guiado.		
Duración	8 horas teóricas		
Actividades propostas	Revisión bibliográfica Execución dun caso práctico Elaboración do plan de empresa. Revisión de documentación na UDC Virtual.		
Avaliación	Exame escrito ou exposición nas titorías. Resume revisión bibliográfica Presentación das prácticas. Traballo en grupo. Elaboración do apartado correspondente do plan de empresa		
BLOQUE TEMÁTICO III: A MERCADOTECNIA		6/11/06	20/11/06
Tema 3: A mercadotecnia e a estratexia empresarial		6/11/06	20/11/06
Contidos	3.1. A mercadotecnia 3.2. A segmentación do mercado e o posicionamento. 3.3. A estratexia e a ventaza competitiva. 3.4. A fidelización de clientes nuha empresa de servizos deportivos.		
Metodoloxía	Lección maxistral. Exposición e presentación por grupos dos traballos dos alumnos. Resolución de casos prácticos Descubrimiento guiado.		
Duración	8 horas teóricas		
Actividades propostas	Revisión bibliográfica Execución dun caso práctico Elaboración do plan de empresa. Revisión de documentación na UDC Virtual.		
Avaliación	Exame escrito ou exposición nas titorías. Resume revisión bibliográfica Presentación das prácticas. Traballo en grupo. Elaboración do apartado correspondente do plan de empresa		
BLOQUE TEMÁTICO IV: ASPECTOS LEGAIS E AXUDAS PÚBLICAS		23/11/06	21/12/06
Tema 4: A forma xurídica, trámites e axudas para a creación de empresasmercadotecnia e a estratexia empresarial		23/11/06	21/12/06
Contidos	4.1 A forma xurídica : empresario individual e sociedadesmercadotecnia 4.2 Sociedaes colectivas 4.3 Sociedades comanditarias 4.4 Sociedades anónimas. 4.5 Sociedades de responsabilidade limitada. A SLNE. 4.6 Cooperativas 4.7 Sociedades laborais 4.8 Trámites par a posta en marcha dunha empresa. 4.9 Axudas para a creación de empresas.		
Metodoloxía	Lección maxistral. Exposición e presentación por grupos dos traballos dos alumnos. Resolución de casos prácticos Descubrimiento guiado.		
Duración	8 horas teóricas		
Actividades propostas	Revisión bibliográfica Execución dun caso práctico Elaboración do plan de empresa. Revisión de documentación na UDC Virtual.		
Avaliación	Exame escrito ou exposición nas titorías. Resume revisión bibliográfica Presentación das prácticas. Traballo en grupo. Elaboración do apartado correspondente do plan de empresa		

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Tema 5: A fiscalidades da empresa.		23/11/06	21/12/06
Contidos	5.1. Introducción: conceptos xerais. 5.2. O imposto sobre Actividades Económicas. 5.3. O imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. 5.4. O imposto de Sociedades 5.5. O Imposto sobre o valor engadido.		
Metodoloxía	Lección maxistral. Exposición e presentación por grupos dos traballos dos alumnos. Resolución de casos prácticos Descubrimento guiado.		
Duración	8 horas teóricas		
Actividades propostas	Revisión bibliográfica Execución dun caso práctico Elaboración do plan de empresa. Revisión de documentación na UDC Virtual.		
Avaliación	Exame escrito ou exposición nas titorias. Resume revisión bibliográfica Presentación das prácticas. Traballo en grupo. Elaboración do apartado correspondente do plan de empresa		
TEMARIO TEÓRICO-PRÁCTICO		8/1/07	25/1/07
BLOQUE PRÁCTICO: A ELABORACIÓN E PRESENTACIÓN DO PLAN DE EMPRESA DE SERVICIOS DEPORTIVOS		8/1/07	25/1/07
Tema Práctico: Elaboración e presentación do plan de empresa		8/1/07	25/1/07

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

<p>Contidos</p>	<p>1. Introducción.</p> <p>1.1 Nome e tipo de empresa. 1.2 Presentación dos socios. 1.3 Descrición do produto ou servizo e do funcionamento da empresa. 1.4 Oportunidade do proxecto.</p> <p>2. Estudo de mercado.</p> <p>2.1 Análise da contorna socioeconómico. 2.2 Análise do sector: características e normativa legal. 2.3 Os competidores: características, orientación, resultados e rivalidad. 2.4 Puntos fortes e puntos débiles da competencia. 2.5 Análise DAFO. 2.6 Delimitación do mercado, volume e tendencias das compras. 2.7 Segmentación do mercado e mercado meta. 2.8 Estratexia e posicionamiento da empresa</p> <p>3. Plan comercial.</p> <p>3.1 Presentación do produto ou servizo: marca comercial, servizos complementarios e logotipos. 3.2 Fijación de prezos, formas e prazos de cobro. 3.3 Localización e implantación da empresa. 3.4 Plan de vendas. 3.5 Cotas de mercado esperadas e plan de medios para logralas.</p> <p>4. Plan de operacións.</p> <p>4.1 Descrición técnica. 4.2 Capacidade de produción. 4.3 Consumos estimados. 4.4 Control de calidade. 4.5 Plan de compras e investimentos. 4.6 Amortizaciónes. 4.7 Formas de financiamento.</p> <p>5. Plan de recursos humanos e de organización.</p> <p>5.1 Descrición de postos de traballo e cualificación necesaria. 5.2 Gastos de persoal e fórmulas de contratación. 5.3 Selección, integración e motivación. 5.4 Organigrama</p> <p>6. Aspectos legais.</p> <p>6.1 Selección da forma xurídica. 6.2 Composición do capital social. 6.3 Trámites de constitución. 6.4 Imposición directa e indirecta.</p> <p>7. Estudo económico-financeiro.</p> <p>7.1 Escenario 7.2 Balance inicial e previsionales. 7.3 Conta de resultados previsional. 7.4 Previsión de tesorería. 7.5 Valor Actual Neto (VAN). 7.6 Taxa Interna de Rentabilidad (TIR). 7.7 Punto morto. 7.8 Análise de ratios. 7.9 Análise de sensibilidade.</p> <p>8. Conclusións: viabilidade do proxecto.</p> <p>9. Anexos.</p>		
<p>Metodoloxía</p>	<p>Titorías individuais e grupais. Descubrimiento guiado. Traballo por grupos.</p>		

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

Duración	12 horas practicas		
Actividades propostas	Elaboración do plan de empresa Revisión dos contidos co profesor.		
Avaliación	Elaboración e presentación do pano de empresa. Valoración do deseño, seguimento e execución do traballo. Exposición e defensa do traballo ou plan de empresa		

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Metodoloxía

INTERVENCIÓN DIDÁCTICA: CONSIDERACIÓN XERAIS

Metodoloxía nun sentido amplo é a intervención do profesor entendida como unha postura mediadora e de axuda na aprendizaxe do alumno. Esta intervención vai ter diferentes matices que se materializan nun estilo determinado de ensinar, nunha técnica de ensinanza, nun recurso aillado de intervención e nunha estratexia de aborda-la ensinanza da práctica. Por elo o termo *intervención didáctica* engloba toda actuación do profesor coa intención de educar e ensinar. A intervención didáctica concrétase no aula ao través dunhas interaccións didácticas que se definen entres niveis:

- Interacción de tipo organización-control da actividade, que corresponde á distribución e evolución dos alumnos durante a clase.
- Interacción de tipo socio-afectivo. Relacións interpersonais o clima no aula.

Debemos entender por proceso metodolóxico o seguimento formal da asignatura e a súa adecuación aos obxectivos propostos. Durante este proceso deben de cumprirse unha serie de valores específicos que garantan o éxito de todo proceso de ensinanza-aprendizaxe:

- Adecuación do proceso á realidade dos alumnos.
- Relación directa teoría-práctica.
- Adecuación da práctica aos meios.
- Coherencia entre asimilación e avaliación.
- Capacidade de adaptación e revisión do programa.

A metodoloxía é o tratamento que se lle debe dar á acción educativa pretendendo que deste modo os obxectivos previstos sexan acadados. Partindo destas premisas, así como das súas bases filosóficas, da definición dos estilos específicos mais recomendables e da identificación da relación entre *ensinanza-aprendizaxe-obxectivos*, poderemos chegar á unha primeira consideración da educación física como unha teoría potencial da ensinanza que se presentará como facilitadora no proceso ao que nos referimos, e cuas principios características resúmense en:

- Identifica-la anatomía de tódolos estilos.
- Identifica-la estrutura das decisións de cada estilo.
- Traspasa-las decisións dun estilo a outro, amosando a súas interrelacións.
- Identifica-lo proceso de ensinanza-aprendizaxe-objetivos de cada estilo (Moston & Ashworth 1993).

Por todo o anteriormente exposto, neste apartado vanse por de manifesto as estratexas didácticas ou estilos de ensinanza para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe desta asignatura, en definitiva, as tarefas didácticas que un profesor universitario debe ter en conta có obxeto de acadar unha formación profesional dos estudantes, acorde cós servizos que demanda a sociedade.

ESTRATEXIAS DE ENSINO

O compoñente da carga docente, según o plan de estudos, é de carácter teórico-práctico, polo que o desenvolvemento das sesións terá, como é lóxico, un compoñente teórico, práctico, e incluso teórico-práctico, xa que ao longo das sesións prácticas séntanse as bases teóricas dos contidos que se aplican en cada unha delas.

Estas sesións realizaranse ao través da *lección maxistral*, a *ensinanza en grupos reducidos*, *técnicas de traballo autónomo*, os *traballos individuais*, a *análise de documentos*, *titorías* e *actividades complementarias*.

a) *A lección maxistral*

É a información ou desenvolvemento de contidos que incide sobre o nivel de coñecementos do alumno e que serven de punto de partida para a consolidación das aprendizaxes.

A lección maxistral consiste na exposición oral e sistematizada por parte do profesor, có fin de transmitir certos coñecementos ao alumno. É un recurso didáctico que permite ao profesor transmitir con precisión os conceptos máis importantes da materia, e debera polo xeral, reflectir coñecementos que lles sería difícil de atopar aos alumnos por outros medios.

A lección maxistral servirá fundamentalmente para transmiti-los contidos do programa dunha forma sistematizada e respetando unha orde expositiva que teña en conta os aspectos seguintes:

- Exposición dun marco global inicial que permita centra-lo tema.
- Análise dos aspectos principais que integran o tema.
- Síntese integradora do exposto.
- Fixación breve e sinóptica do tema.

Nos temas prácticos é empregada principalmente cando ao inicio os contidos requiren dunha presentación global. En émbolos dous casos, o seu obxectivo é presentar e desenvolve-los contidos con rigor científico e claridade expositiva. A eficacia da exposición depende, nun alto grao, do *estilo* do profesor e do correcto emprego dos distintos recursos instrumentais.

b) *Ensinanza de grupos reducidos.*

É a subdivisión do grupo inicial en pequenos grupos ata o traballo individual ou por parellas, para aqueles contidos que requiren un nivel de ensinanza-aprendizaxe máis activo e/ou participativo por parte do alumno. Este tipo de ensinanza soe xerar unha mellor interacción profesor-alumno e alumno-alumno, maior participación dos alumnos nos temas tratados, o que conleva unha maior actividade docente e discente.

A ensinanza neste tipo de sesións é avaliada polos estudantes de xeito moi positivo, xa que nelas dase maior posibilidade de participación e dun pensamento máis reflexivo, o grao de responsabilidade e participación do alumnado é maior, producíndose unha mellora na habilidade de discusión e na calidade das despostas.

Os obxectivos perseguidos na ensinanza en grupos reducidos deberían ser:

- Desenvolvemento das habilidades da comunicación.
- Desenvolvemento de competencias intelectuais e profesionais de alta calidade.
- Achegamento personal entre estudantes e profesor.

c) *Técnicas de traballo autónomo.*

Baseado nas aportacións da aprendizaxe por descubrimento, o traballo autónomo sublima a intervención do alumno no proceso de búsqueda e achádego de respostas persoais a problemas de contido de moi variado carácter. Ademais, posibilita a autorregulación da aprendizaxe, desenvolve no alumno a responsabilidade pola súa propia educación e xera motivación intrínseca asociada á satisfacción pola realización da tarefa.

d) *Trabajos individuales.*

O traballo do alumno está encaminado ao desenvolvemento teórico e práctico das asignaturas, sendo a función do profesor a de supervisor e de orientador fronte ás tarefas de innovación nos diferentes campos de actuación profesioal.

Esta forma de ensinanza será empregada para que os alumnos elaboren traballos sobre os contidos teóricos e

prácticos da asignatura, onde o profesor adquire o rol de supervisor e cuxo cometido fundamental é o de servir de guía e orientación ás tarefas innovadoras e creativas dos alumnos ante os retos que se plantexen no aula ao longo do curso académico.

e) *Análise de documentos.*

Esta técnica require da selección previa dos materiais que van seren empregados na clase. O documento pode formar parte da bibliografía recomendada ou estaren preparado para o seu emprego no acto didáctico. A súa análise e tratamento pode seren individual ou grupal. Na súa aplicación, esta técnica pode segui-la seguinte secuencia:

- Información por parte do profesor sobre o documento que se presenta.
- Instrucións sobre el modo de tratar ou analiza-lo documento. En xeral, recoméndase aos alumnos que comencen cunha lectura ou inspección analítica do documento, seguida do subliñado ou expresión dos aspectos relevantes, para pasar despois a unha discusión en pequenos grupos e efectuar, seguidamente, unha píntese das aportacións individuais.
- Posibilidade de subdividi-lo grupo de clase.
- Estudio do documento por parte dos alumnos.
- Posta en común das aportacións grupais.
- Síntese a cargo do profesor.

f) *Tutorías.*

As tutorías permitirán ao alumno, xa sexa de forma individual ou por grupos, aumenta-lo tempo total e real de contacto có profesor, o que redundará en satisfacer, tanto nos niveis de coñecemento da materia por parte do alumno, como dos alumnos por parte do docente ou profesor.

A principal función do profesor a través da tutoría, será a de orientar ao alumno en tódolos aspectos teóricos e prácticos relativos á ensinanza e á aprendizaxe das materias.

Ferrer (1994), plantexa algunhas suxerencias sobre cómo planteas-lo traballo titorial do profesorado universitario:

- Saber analiza-los canais comunicativos no aula, entre os alumnos e institución, axudando a ensamblar estes canais.
- Facilita-la relación entre os estudantes e o profesorado en xeral.
- Aprender a ser aberto e entende-los efectos da súa personalidade sobre os seus alumnos.
- Desenvolver sistemas de recollida da información, codificación, análise e interpretación dos datos dos alumnos, tanto desde opcións individuais como colectivas da tutoría.
- Orienta-lo proceso de aprendizaxe dos alumnos, axudando a identificar problemas e atopar solucións.
- Realizar funcións de orientación de traballos de búsqueda e proxectos de investigación.
- Posibilita-la orientación profesional futura dos estudantes axudándolles a decidir sobre campos profesionais.
- Proveer da información necesaria sobre a institución universitaria e as suas posibilidades, recursos, centros de documentación, laboratorios, instalacións, normas e regras de funcionamento desta.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

- Dar soporte personal e material para o desenvolvemento global dos estudantes universitarios.

- Promover ao máximo a participación do alumno universitario nas actividades académicas e extraacadémicas que se ofrecen nos centros de ensinanza superior.

En resumo, as tutorías supoñen un espazo máis personalizado e horizontal, cuido uso resulta moi frecuente na ensinanza superior. Así, as características da acción tutorial veñen determinadas polas seguintes funcións:

- a) Acción tutorial en función da materia de clase, é dicir, orientar ao alumno/a, axudándolle a resolver a suas dúbidas e dificultades con respecto á asignatura e asesorarlle có fin de acadalo máximo rendemento en función dos obxectivos propostos.
- b) Acción tutorial en función da colaboración a realizaren, é dicir, resolve-las dúbidas metodolóxicas para a realización do traballo e axudarlle a valoralo importancia do mesmo.
- g) *Actividades complementarias.*

Coa intención de complementala formación do alumno, neste bloque de actividades preténdese achegar ao alumno á situación profesional, facilitándolle para elo a asistencia a conferencias de expertos relacionados co mundo da loita, do judo, do rendemento deportivo, así como a colaboración e participación en eventos deportivos que poidan seren realizados no ámbito autonómico ou estatal.

OS ESTILOS DE ENSINO

O termo de *estilo de ensinanza* comenzo a empregarse fai 30 anos para diferenciarlos comportamentos específicos de ensinanza dos termos contemporáneos da época e, normalmente, foi referido ao estilo persoal. O *estilo de ensinanza* é unha forma que adoitan as relacións didácticas entre os elementos persoais do proceso de ensinanza-aprendizaxe, tanto a nivel técnico e comunicativo, como a nivel de organización do grupo de clase e das relacións afectivas en función das decisións que tome o profesor.

Os estilos de ensinanza deberán ser os elementos dinamizadores da interacción existente entre profesor e alumno, a cal reflectirá sempre uns comportamentos de ensinanza e aprendizaxe particulares; estes comportamentos desembocarán na consecución dos *obxectivos*.

Partindo desta premisa, o que sí podemos facer é establecer unha proposta de estilos que consideramos máis axeitada para abordar os contidos da presente asignatura.

a) *Mando directo*

En toda relación ensinanza-aprendizaxe existen dúas persoas que toman decisións, o profesor e o alumno. No noso caso, e sobre todo en certos contidos, o total protagonismo do profesor faise esencial, polo que escollimos este estilo ao establecérense directamente a relación entre o estímulo do profesor e a resposta do alumno.

As actuacións do profesor caracterízanse por tratar de transmitir unha información que o alumno capta de forma máis ou menos pasiva, según sexa o contido con máis ou menos compoñente teórico ou práctico. Nos temas prácticos é a máis empregada, presentándose a información verbalmente mediante leccións maxistráis, e que o alumno capta simplemente vendo, escoitando ou preguntando para as súas aclaracións.

b) *Descubrimento guiado*

A necesidade deste estilo parte da existencia dalgúns fases en determinadas habilidades que poden ensinársese mediante un proceso converxente como é o descubrimento. Tal é o caso dalgúns aspectos da técnica e incluso da estratexia. Aquí, a particular relación entre o profesor e o alumno baséase nunha secuencia de preguntas do primeiro que conleva unha serie de respostas do segundo.

c) Resolución de problemas

A asignatura ofrecen un importantísimo campo de aplicación deste estilo diverxente de ensinanza, no que por primeira vez o alumno tomará as decisións acerca das tarefas específicas do tema elixido sen unicamente repetir, executar ou descubrir o obxectivo final específico. Este estilo permitirá ao alumno involucrarse no proceso de disonancia cognitiva, indagación, produción de solucións que sexan útiles para acadar a habilidades.

d) Ensino recíproco

Este estilo de ensinanza fai posible que manífesten as relacións sociais entre compañeiros e as condicións para ofrecer un feedback inmediato. A ensinanza recíproca baséase na organización da situación por grupos, asignando a cada membro un rol específico. Este estilo caracterízase polo traspaso de responsabilidades ao alumno, algo moi usual na nosa proposta de ensinanza-aprendizaxe.

Resumindo, podemos establecer que a Metodoloxía non é un conxunto de recursos ríxidos que debamos aplicar matemáticamente ás situacións de ensinanza, ao contrario, deberán ser o resultado da interacción de todos os elementos do proceso.

Por elo, para definir as estratexias de ensinanza, tivemos en conta a *cantidade* e o *carácter* teórico e práctico das asignaturas. Os primeiros pretenden dotar ao alumno dunha formación intelectual respecto á materia (adquisición de estruturas, de ideas, de feitos ou de contidos fundamentais). Neste caso trátase de proporcionar as bases necesarias que permitan aos alumnos coñecer, analizar, interpretar e interrelacionar diversos conceptos, algún muy lonxanos do que é a troncalidade dos seus estudos, como son os económico, xuídicos, do mundo da empresa, da xestión deportiva con outras asignaturas do plan de estudos.

A perspectiva na que nos situamos anteriormente permitiu a adopción de diferentes métodos e estilos que non só pasarán a estar determinados pola división teoría/práctica, senon tamén polas metas e obxectivos que pretendemos. Neste senso, asumimos unha autocrítica constante a cal nos levóu a plantexar que, inicialmente, o dominio da técnica didáctica non era un obxectivo esencial, pero que hoxe en día asumimos preferencialmente.

DETERMINACIÓN DA METODOLOXÍA:

Debemos entender por proceso metodolóxico o seguimento formal da asignatura e a súa adecuación a os obxectivos propostos. Durante este proceso deben cumprirse unha serie de valores específicos que garantan o éxito de todo proceso de ensinanza-aprendizaxe:

- Adecuación do proceso á realidade dos alumnos.
- Relación directa teoría-práctica.
- Adecuación da práctica aos medios.
- Coherencia entre asimilación e avaliación.
- Capacidade de adaptación e revisión do programa.
- Neste apartado tentaremos establecer a nosas propostas de actuación durante o proceso de ensinanza-aprendizaxe, baseándonos na importante evolución e intensificación observada no estudo da actividade física, tanto nos seus aspectos teóricos como nas súas aplicacións prácticas.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Tendo en conta o carácter teórico-práctico que caracteriza o enfoque da materia, a nosa determinación con respecto á utilización de métodos será variada, dependendo das circunstancias de cada bloque temático e da intención final ou obxectivos destes. Pensando como Leguet, que os métodos non son xamáis absolutos, senon que deben complementarse uns con outros, esta variedade de forma controlada, permitirá obter unha mellor aprendizaxe. Non obstante, optárase na medida do posíbel, por unha metodoloxía activa, que faga progresar ao alumno tanto desde o punto de vista da adquisición de coñecementos, como desde a formación de actitudes e hábitos, despertando o seu interese, promovendo a súa iniciativa e desenvolvendo nel o desexo de saber cada vez mais e mellor.

Decantáronos pois por un “modelo constructivista” (que o alumno participe na construción do seu propio coñecemento) e un “modelo de aprendizaxe significativo” (que os novos coñecementos conecten cós coñecementos previos e que entrambos se fagan posibles as aplicacións prácticas na procura de solucións a problemas reais dos futuros egresados) e isto implica utilizar, fundamentalmente, métodos de ensinanza CENTRADOS NO ALUMNO nos que a participación deste na toma de decisións, ou a súas posibilidades de creación, sexa cada vez maior.

A metodoloxía ven determinada normalmente por:

- a) Os obxectivos específicos e operativos de cada bloque temático
- b) O contido a impartir en cada tema
- c) A disponibilidad/adaptación de recursos á situación de ensino e aos propios contidos.
- d) O grao de implicación do alumno, referido a que o acto de ensinar sitúase moito mais alá do encontro regular destes có profesor no aula, é decir, aquí o profesor aínda que posiblemente adopte un maior rol de “actor”, será posteriormente, a través de actividades complementarias e das reflexións post-sesión, cando o alumno se implique en tarefas de tipo participativo-emancipativo.

Partindo desta premissa, o que sí podemos facer é establecer unha proposta de estilos que consideramos mais axeitada para abordar os contidos da presente asignatura.

a) OS CONTIDOS TEÓRICOS:

Concebir toda a materia de forma teórica sería condena-la a non atopar o sentido e a aplicación pretendida, e illala do resto das disciplinas do plan de estudos que a enriquecen e complementan. Chegar a dominar técnicas concretas de xestión, incluso de de alta complexidade non é exclusivo e determinante para comprender as necesidades do proceso de ensino-aprendizaxe. O enfoque práctico có correspondente soporte teórico facilitará a sensibilización do alumno coas peculiaridades da materia, coas súas esixencias e necesidades, permitindo desenvolver a capacidade creativa no ensino ao por en práctica o carácter experimental desta.

Dentro do traballo docente e referíndose ao ensino de contidos teóricos, distinguimos diferentes técnicas de comunicación didáctica:

- A lección maxistral.
- A discusión dirixida.
- A análise crítica de textos ou traballos realizados polos alumnos
- A técnica da tarefa dirixida, que poderá realizarse durante a clase ou fora da mesma, sobre a base de instrucións precisas.

b) OS CONTIDOS PRÁCTICOS:

Os obxectivos claves destes contidos prácticos pódense concretar en: por un lado, que o alumno vivencie o esforzo de reflexión e traballo de redacción que supón a elaboración dun plan de empresa e por outro que o alumno sexa capaz de volcar os contidos teóricos na resolución de un problema práctico de tanta utilidade como é a posta en funcionamento da súa propia empresa ou a contribución á economía social coa procura do seu posto de traballo como traballador autónomo.

O plantexamento das técnicas metodolóxicas baseada nas súas experiencias prácticas é fundamental para atopar sentido ao esforzo que supón preparese nunha materia tan lonxana dos contidos que conforman a estrutura da

troncalidade desda licenciatura. Un coñecemento combinado teórico-práctico é indispensable para un ensino eficaz.

Á hora de impartir os contidos prácticos podemos distinguir os seguintes estilos de ensino:

- Mando directo: No noso caso, e sobre todo en certos contidos, o total protagonismo do profesor faise esencial, por iso elegimos este estilo como un dos propostos, ao estabrecérense directamente a relación entre o estímulo do profesor e a resposta do alumno.
- Descubrimento guiado: A necesidade deste estilo parte da existencia dalgunhas fases en determinados elementos que poden ensinarse mediante un proceso converxente como é o descubrimento.
- Resolución de problemas: no caso da asignatura de Creación de Empresas Deportivas o campo de aplicación deste estilo diverxente de ensino é moi grande, no que vez o alumno tomará as decisións acerca das tarefas específicas do tema elegido sen unicamente repetir, executar ou descubrir o obxectivo final específico. Este estilo permitirá ao alumno involucrarse no proceso de disonancia cognitiva – indagación - produción de solucións que sexan útiles para conseguir elementos novos, variacións sobre habilidades ou elementos xa coñecidos e combinacións de elementos.
- Ensino recíproco: Este estilo de ensino favorece a integración dos individuos en grupos ou equipos de traballo, a través do cal maniféstanse as relacións sociais entre compañeiros e as condicións para ofrecer un feedback inmediato.

Distribución ECTS

- $5.5 \text{ N}^\circ \text{ créditos ECTS} \times 27 = 148.5$ horas curso.

Actividade académica	Tipo de actividades	A	F (1)	B	C	D
		Horas presenciais	Factor estimado de horas non presenciais	Horas non presenciais	Horas totais (A + B)	Créditos ECTS (C ÷ 27)
Clases teóricas de aula	Clase Maxistral	20	1,5	30	50	1,85
	Debate e reflexión	5	2	10	15	0,56
Clases prácticas	Prácticas	10	1	10	20	0,74
	Ensino recíproco	5	2	10	15	0,56
Traballo titorado	Traballos académicos dirixidos		2	21	21	0,78
Seminarios, conferencias, congresos, obradoiros e/ou adestramentos				2	2	0,074
Titorías	Titorías clases teóricas de aula			2	2	0,074
	Titorías clases prácticas			2	2	0,074
Estudo de preparación de exames	Clases teóricas de aula			10	10	0,37
	Clases prácticas			6	6	0,22
Realización de exames	Exame clases teóricas	2			2	0,074
	Exame prácticas					
Revisión de exames	Exame clases teóricas			0,5	0,5	0,019
	Exame prácticas					
Total		42		103,5	145,5	⁽²⁾ 5,5

(1) [F] Se non dispón dunha medida directa, pode utilizar o "Factor estimado de horas non presenciais" ou "factor de estimación de traballo persoal". Define o número de horas de traballo persoal ou independente do alumnado (organización de apuntamentos, estudo, documentación, preparación de seminarios, etc.) por cada hora presencial que realiza respecto a cada unha das actividades.

- De acordo ao informe técnico "El crédito Europeo y el Sistema Educativo Español" propónse para a estimación de horas de traballo persoal do alumnado aplicar a seguinte equivalencia:
 - 1 hora presencial de teoría → 1,5 - 2 h de traballo independente do alumnado ou de traballo persoal.
 - 1 hora presencial de prácticas → 0,75 - 1 h. de traballo independente do alumnado ou de traballo persoal.

(2) Se non o fixo previamente, comprobe se o resultado é razoable segundo a taboa de simulación que acompañamos para cada titulación. Lembre que se trata dun exercicio teórico sen outro sentido ou validez.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Recursos

Bibliografía básica:

- ALMOGUERA, JOSÉ ANTONIO Y OTRO.
Manual práctico de creación de empresas.
Editorial SA de Promociones y Ediciones. Madrid, 2000.
- ALONSO JULIÁN, JOSÉ M^a.
Creación y gestión de la propia empresa.
Editorial Santillana. Madrid, 1997.
- BAYÓN, M^o I. Y OTROS.
Cómo crear una empresa
Editorial CEOE-CEPYME. Madrid 1.986.
- BELMONTE SÁNCHEZ, INMACULADA Y OTRO.
Proyecto empresarial.
Editorial Editex, SA, Madrid, 1998.
- BERMEJO, MANUEL Y OTROS.
La creación de la empresa propia. Consejos prácticos para su puesta en marcha con éxito.
Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1996.
- CÁMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE MADRID.
Guía para la creación de empresas.
Editorial Cámara de Comercio e Industria de Madrid. Madrid, 2000.
- EQUIPO DE ECONOMISTAS DVE.
Cómo crear su propia empresa.
Editorial De Vecchi, S.A. Barcelona ,1.991.
- GIL ESTALLO, Mª A. Y OTRO.
Cómo crear y hacer funcionar una empresa.
Editorial ESIC. Madrid, 1993.
- HALLORAN, JAMES W.
Curso McGraw-Hill de creación de empresa.
Editorial McGraw-Hill. Madrid, 2000.
- LUDEVID, M. Y OTRO
Como crear su propia empresa
Editorial Marcombo, Madrid 1994.
- SOCIEDAD PARA LA PROMOCIÓN Y RECONVERSIÓN INDUSTRIAL, S.A.
Diez pasos para crear una empresa
Editorial el autor, Bilbao 1986.
- SOUFI GÓMEZ, S.
Manual práctico de creación de empresas.
Editorial Cinco Días. Madrid, 1.997.

OTRAS LECTURAS.

- ALFARO JIMÉNEZ, JOSÉ Y OTROS.
Economía y organización de empresas.
Editorial McGraw-Hill. Madrid , 2003.
- ALVAREZ LÓPEZ, JOSÉ.
Introducción a la Contabilidad. Supuestos y soluciones.
Editorial Donostiarra, SA. San Sebastián, 1996.
- ALVAREZ LÓPEZ, JOSÉ.
Análisis de balances.
Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1998.
- AMADOR FERNÁNDEZ, SOTERO Y OTRO.
Plan General de Contabilidad
Editorial Centro de Estudios Financieros. Madrid , 1991.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

AMADOR FERNÁNDEZ, SOTERO Y OTRO.
Contabilidad Financiera., casos prácticos sobre principios y normas de valoración
Editorial Centro de Estudios Financieros. Madrid , 1993.

AMAT SALAS, ORIOL.
Contabilidad y finanzas para no financieros.
Editorial Ediciones Deusto, SA. Bilbao, 2000.

BAZTÁN, MILAGROS.
"Negocios de vértigo. La aventura de crear una empresa de ocio", en Emprendedores nº 38.
Editorial Hachette Filipacchi. Madrid, 2000.

BELLO, LAURENTINO Y OTROS.
Investigación de mercados y estrategia de marketing.
Editorial Cívitas. Madrid, 1996.

BERRY LEONARD Y OTRO.
Marketing de servicios. La calidad como meta
Editorial Parramón ediciones, S.A. Barcelona, 1993.

BATEMAN, THOMAS.
Administración. Una ventaja competitiva.
Editorial McGraw-Hill. México, 2000.

BHIDE, AMAR.
Creando empresa (capítulo: Como elaboran los emprendedores estrategias que funcionan de Harvard Business Review).
Editorial Deusto. Bilbao, 1999.

CARRERA OLIVER, MERCEDES.
Introducción A la contabilidad.
Editorial Centro de Estudios Financieros. Madrid , 1998.

CLAVER CORTÉS, ENRIQUE Y OTROS.
Manual de administración de empresas.
Editorial Cívitas. Madrid, 1998.

COOKE, ROBERT A.
Curso McGraw-Hill de finanzas para no financieros
Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1997.

DE PABLOS, S.
"Franquicias. Cómo elegir con éxito". Emprendedores nº 5. Enero de 1998
Editorial Hachette Filipacchi.

DE PABLOS, S.
"Las franquicias más rentables."Emprendedores nº 43, abril de 2001.
Editorial Hachette Filipacchi.

DE PABLOS, S.
"Trabajar por tu cuenta". Emprendedores nº 3. Diciembre de 1997.
Editorial Hachette Filipacchi.

DE SEBASTIÁN, LUIS.
"Empresas, accionistas e interesados".El País, sábado 7 de noviembre de 1998.
Editorial El País. Noviembre de 1998.

DEL VALLE, VICENTE Y OTRO.
Economía y organización de empresas.
Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1998.

DÍEZ, JAVIER Y OTRO.
ABC de la legalidad y fiscalidad.
Editorial Gestión 2000. Barcelona, 1994.

ENA MILLÁN, JOAQUÍN.
Organización de la empresa: teoría y aplicaciones.
Editorial Gestión 2000. Barcelona, 1995.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, JOSÉ LUIS.
Ética para empresarios y directivos.
Editorial ESIC. Madrid, 1984.

GARCÍA BARBANCHO, ALFONSO.
Estadística elemental moderna .
Editorial Ariel Economía S.A. XX ,1993.

GARCÍA UCEDA, MARIOLA.
Las claves de la publicidad.
Editorial ESIC. Madrid, 1995.

GARRIDO BUJ, SANTIAGO.
Manual de gestión de empresas.
Editorial Universitas, SA. Madrid, 1992.

GOXEN, Mª ÁNGELES Y OTRO.
Análisis de estados contables.
Editorial Prentice Hall. Madrid , 1999.

GRANDE ESTEBAN, ILDEFONSO.
Marketing de los servicios.
Editorial ESIC. Madrid, 1999.

HERMIDA, JOSÉ.
"La crisis que viene. Prepárese para la caída".
El Semanal, nº 674. 24/30 de septiembre de 2000.

INSTITUTO DE ESTUDIOS ECONÓMICOS DE GALICIA.
"Síntesis económica de Galicia".
Editorial: Fundación Pedro Barrié de la Maza. Septiembre de 2000.

MATEOS, M.
"100 ideas para emprender".
Millonaire, nº 27, año 4. Febrero-marzo de 2000

MAZARRASA, MIGUEL.
Marketing y calidad total.
Editorial Gestión 2000. Barcelona, 1994.

MUÑIZ GONZÁLEZ, RAFAEL.
Marketing hoy.
Editorial Centro de Estudios Financieros. Madrid, 1992.

NASSIR CHAIN, SAPAG.
Criterios De evaluación de proyectos.
Editorial McGraw-Hill. Madrid 1997.

NIETO, SILVIA.
"Herramientas de Internet. Las técnicas de webmarketing", en Emprendedores nº 43, de marzo de 2001.
Editorial Hachette Filipacchi. Madrid, 2001.

ORGANIZACIÓN DE CONSUMIDORES Y USUARIOS (OCU).
"Autoempleo"
Dinero y derechos nº 31. Octubre de 1995.

PÉREZ GOROSTEGUI, EDUARDO.
Economía de la empresa (Introducción).
Editorial Centro de Estudios Ramón Areces S.A. Madrid, 1999.

PORTER, M.
Hitos en la gestión empresarial.
Editorial Apóstrofe, SL. Barcelona, 1994.

RIVERO, JOSÉ.
Supuestos de Contabilidad financiera ,
Editorial Trivium, SA. Madrid , 1998.

ROCA, PAULA.
"Calidad total. Producir sin sorpresas" en Emprendedores nº 9

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

Editorial Hachette Filipacchi. Madrid, 1998.

RODRIGO, FERNANDO.

"Al salir del master. Manual para que un joven directivo asuma sus funciones con acierto". Emprendedores nº 43, de marzo de 2001.

Editorial Hachette Filipacchi. Madrid, 2001.

SAEZ TORRECILLA Y OTRO.

Contabilidad.

Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1998.

SÁNCHEZ, IVONNE Y OTRO.

MBA de bolsillo.

Editorial Martínez Roca, S.A. Barcelona, 2000.

SANTOS, MARTA.

"Asomarse al futuro. El DAFO valora las debilidades, amenazas, fortalezas y oportunidades de la empresa", en Emprendedores nº 43 de marzo de 2001.

Editorial Hachette Filipacchi. Madrid, 2001.

SEGLIN, JEFFREY L.

Curso McGraw-Hill de marketing en 36 horas. La calidad como meta.

Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1991.

SENLE, ANDRÉS y VILAR, JEAN.

ISO 9000 en empresas de servicios (Capítulos 2, 3y 4).

Editorial Gestión 2000 S.A. Madrid.1996.

SIERRA BRAVO, RESTITUTO.

Técnicas de investigación social.

Editorial Paraninfo S.A. Madrid, 1995.

STATON, W. Y FUTRELL, C.

Fundamentos de mercadotecnia

Editorial McGraw-Hill. México, 1989.

SUÁREZ SUÁREZ, ANDRÉS.

Economía financiera de la empresa.

Editorial Pirámide. Madrid, 1991.

URÍAS VALIENTE, JESÚS.

Análisis de estados financieros.

Editorial McGraw-Hill. Madrid, 1999.

Recursos web:

CONTIDOS DA ASIGNATURA:

www.iespana.es/fernandoagullo

www.udc.es/fv (asignatura de Creación de Empresas Deportivas, Código 620112414)

CREACIÓN DE EMPRESAS

www.hachette.es/emprende/99sep/index.htm

www.el-mundo.es/sudinero/noticias/negocio.htm

www.cea.es/uej/crea_emp.htm

www.cea.es/uej/tramites.htm

www.iaf.es/tramites/index2.htm

www.ipyme.org/temas/empresas/trege.htm

www.ipyme.org/temas/empresas/forju.htm

www.cea.es/uoip/contrato.htm

www.ipyme.org/temas/empresas/idea.htm

www.ipyme.org/temas/empresas/ayuinc.htm

www.guia2000emprendedores.com

www.odiseaweb.es

www.creaempresas.com

www.creaciondeempresas.com

www.emprendiendo.com

www.aprendeemprender.com

www.campusemprende.com

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

CALIDADE

www.enac.es
www.aenor.es
www.iso.ch

FISCALIDADE

www.ipyme.org/temas/fiscal/recomen.htm
www.aeat.es/inicio.htm
www.aeat.es/normlegi/home.html
www.aeat.es/inftribb.htm
www.aeat.es/direc/galicia.htm
www.aeat.es/modelos/home.html
www.aeat.es/calendario/home.html
www.ipyme.org/temas/fiscal/medifis.htm
www.cea.es/uej/tributos.htm
www.ipyme.org/temas/fiscalrecomen.htm

COMERCIO EXTERIOR

www.icex.es

CONTABILIDADE

www.cea.es/uej/balanca.html
www.cea.es/uej/cdr.htm

DOMINIOS DE INTERNET

www.nic.es

FINANCIAMENTO

www.cea.es/uej/sgr.htm
www.igape.es
www.ico.es

MERCADOTECNIA

www.opi-market.com
www.multivex.com

FRANQUICIAS

www.franquicias.org.htm
www.franquiciadores.com
www.cea.es/uej/fra_ind.htm

ADMINISTRACIONES

www.administracion.es
www.map.es/internet/indice.htm
www.xunta.es

PATENTES E MARCAS

www.oepm.es
www.european-patent-office.org/index.htm

SEGURIDADE SOCIAL

www.seg-social.es
www.seg-social.es/inss/
www.seg-social.es/inss/
www.seg-social.es/iism/
www.seg-social.es/tgss/index.html

REXISTRO MERCANTIL

www.rmc.es

FONTES DE INFORMACIÓN SECUNDARIAS

www.economiaefacenda.org/observatorio/index.html
www.mineco.es
www.guias.bicgalicia.es/v2/nuevo/asp/index.asp

Outros materiais de apoio:

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

- Non previstos

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Avaliación

Consideracións xerais:

A amplitude que se lle otorgue ao concepto de avaliación deriva en diferentes consideracións ou modelos da mesma. A este respecto distinguimos os seguintes tipos de avaliación en:

1. *Avaliación continua*. Xurdida da intención de crear cambios permanentes e eficaces na conducta e de tratar de constatalos. Nela se distinguirían tres fases:
 - a. *Avaliación inicial*, que permitiría a planificación do proceso de ensino.
 - b. *Avaliación progresiva ou formativa*, que determinaría o grao de consecución de obxectivos.
 - c. *Avaliación final*, que significaría unha síntese das anteriores.
2. *Avaliación normativa*. Consiste na comparación dos resultados do individuo cós da poboación ou grupo ao que pertence.
3. *Avaliación criterial*. O resultado obtido polo individuo compárase con outros resultados acadados por él mesmo na mesma proba ou respecto a un criterio fixado de antemán.
4. *Avaliación externa*. Realizada desde instancias externas ao acto pedagóxico.
5. *Avaliación interna*. Levada a cabo no contexto educativo específico (realizada polo profesor).
6. *Heteroavaliación*. Realizada por persoas externas ao propio alumno, especialmente o profesor
7. *Autoavaliación*. A responsabilidade correspondería ao propio alumno.

De forma xenérica podemos considerar que a avaliación constitue un proceso que permite establecer o valor de algo. Neste senso, os termos avaliación e medición posuirían significados bastante próximos.

A avaliación debe ser entendida como un meio que proporciona información ao profesor para axustar a súa intervención didáctica. Así entendida, a avaliación debe centrarse no proceso de ensino-aprendizaxe. Desde esta perspectiva, a avaliación está estreitamente vinculada ao resto de compoñentes do currículo e servirá para comprobar se todos os plantexamentos e elementos da programación funcionaron, se as actividades e estratexias foron as axeitadas para chegar ás metas propostas e, en definitiva, se o proceso seguido foi o mais correcto e eficaz.

Como punto de partida a avaliación do coñecemento e a súa adquisición debe ter as seguintes características:

- *Continua*: esixida pola propia dinámica de aprender, que aporte o feed-back, que retroalimente e dirixa a tarefa do profesor e do alumno, e que permita a redirección dos déficit de aprendizaxe.
- *Personalizada*: como medida comparativa en relación a normas de grupo ou criterios de dominio dunha materia determinada.
- *Formativa*: a análise dos resultados das tarefas de aprendizaxe con obxecto de saber por qué o alumno fai o que fai, cómo o fai e cuáles son as súas sus estratexias para resolver os problemas.
- *Sistemática*: como proceso planificado que sirva aos obxectivos que se persiguen con él. Este proceso debe respetar as normas e principios do método científico servíndose de instrumentos que cumpran os requisitos establecidos para a súa cientificidade, é decir, deben ser fiables, válidos e tipificados.

Algo que tivemos moi en conta en relación á avaliación, foi a referencia tanto á do alumno como á do profesor, sendo esta última a tratada en menor medida na bibliografía especializada. En relación a esto podemos establecer que os modelos de avaliación se diferencian fundamentalmente por dous criterios: o lugar que ocupa no proceso de aprendizaxe o suxeito que realiza a avaliación, e o normotipo base que se ten para realizar o deseño do produto. En ambos casos, a nosa intención foi variar, ao longo destes últimos anos, os dous criterios como medida para acadar unha maior aproximación no resultado da avaliación.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Os nosos criterios están marcados polos obxectivos específicos contemplados en cada *Bloque Temático*, e que relacionan mecanismos de análise do proceso, actuación final do alumno e metodoloxía que se propuxo para o seu alcance.

A AVALIACIÓN DO ALUMNO

Có fin de obter o máximo de información sobre qué e cómo aprendeu un alumno, é recomendable empreñar unha variada gama de formas de avaliación. Probas orais e escritas, tarefas que esixan rapidez e tarefas que esixan reflexión e comprensión sen límite de tempo, tarefas complexas que requiran empreñar outros recursos, avaliación non só dos coñecementos senon das habilidades, capacidades e das actitudes adquiridas ou melloradas: a creatividade, a capacidade de aplicación e de transferencia de análise, de síntese, de traballo en grupo, avaliación de coñecementos teóricos e de coñecementos prácticos, etc.

a) Avaliación dos coñecementos de carácter teórico.

Dentro dos métodos existentes utilizaremos o de probas de ensaio ou resposta libre. A aplicación deste método implica a formulación dunha ou varias cuestións, que el alumno deberá desenvolver. O profesor utilizará como principios do procedemento de corrección:

- A identificación dos conceptos e relacións relevantes.
- Xerarquizar a súa importancia.
- Distribuir a puntuación dacordo coa importancia atribuída.
- Transformar as puntuacións en escala decimal.

b) Avaliación dos coñecementos de carácter práctico.

Neste apartado utilizaremos dous modelos diferentes de recollida de información:

- *As presentación dos traballos.* Empregaremos esta forma de avaliación, para analizar a capacidade do alumno nos aspectos de análise da execución, captación e corrección dos defectos técnicos. Este tipo de proba da a oportunidade de valorar no alumno:

A calidade das aprendizaxes.

A estratexia utilizada na resolución dos problemas plantexados.

Análise das dificultades individuais.

Uso da linguaxe específica da materia.

Habilidades adquiridas para a comunicación oral.

Individualización do ensino.

Capacidade de intervir en discusións de grupo.

- *As prácticas a realizar en cada tema.* Dado que o alumno está cursando unha materia optativa cunha importante aplicación práctica, o alumno debe ter traballado o suficiente como para ter adquirido unhas destrezas prácticas que lle permitan exponer, transmitir e defender co seu plan de empresa os efectos derivados do proceso de ensino-aprendizaxe.

Neste tipo de avaliación, a puntuación podería estar suxeita ao criterio do profesor, o que lle podería atribuír certo grado de subxetividade, pero sempre con neutralidade, equidade e xustiza, establecendo de antemán os elementos e condicións nas que debe basearse esta forma de avaliación.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

A modo de conclusión pódese afirmar que o sistema de avaliación requirirá unha participación activa no proceso de ensino-aprendizaxe por parte do alumno e realizarase de xeito continuo. Non obstante farase un exame en cada unha das convocatorias das que se houbese matriculado o alumno, mediante unha proba na que o alumno terá que responder ás preguntas dun cuestionario teórico-práctico (test de resposta pechada con catro alternativas) ou preguntas de resposta aberta (breve explicación, resumo, representación e interpretación de gráficas, etc.) ou de ambos tipos e a resolución de supostos prácticos.

A realización de traballos prácticos serán necesarios para aprobar a asignatura. Consistirá en traballar en grupo a simulación de proxectar a posta en marcha dunha empresa, prioritariamente de servizos deportivos, co consiguiente deseño e elaboración do plan de empresa, e a súa presentación e defensa. O alumno cando decida o proxecto a realizar ou calquera outro traballo que queira presentar, deberá comunicarllo ao profesor, obter o seu visto bo e seguir o plan de tutorías que se estableza. O índice do traballo no aparece temario práctico, do apartado de contidos de esta guía docente. O traballo deberá ser entregado e defendido con anterioridade a que finalice o cuatrimestre no que se imparte a asignatura e nunca máis tarde de dez días antes de fecha do exame da convocatoria ordinaria.

Manteranse al calificación parciais (das prácticas, traballos, seminarios, etc.) nas convocatorias posteriores de setembro e febreiro, adiantada a decembro.

A adopción deste sistema permite deseñar o proceso de formación pensando como punto de partida no volume de traballo que cada alumno deberá realizar para lograr os obxectivos propostos na asignatura, é dicir, a súa asistencia (mínima do 80%) ás sesións que se realicen mediante a utilización de leccións magistrais, realización de traballos prácticos, asistencia a seminarios relacionados coa materia, prácticas, traballos de campo, etc, así como o traballo persoal que supón o estudo dos contidos do programa no domicilio ou en bibliotecas.

Este sistema supón que o profesor deberá realizar un seguimento do traballo realizado por cada alumno e o seu esforzo, de maneira que o feito de asistir ás sesións (clases teórica, prácticas e tutorías) e elaborar o traballo obligatorio de fin de curso, consistente na elaboración e presentación dun plan de empresa para unha empresa simulada de nova creación de servizos deportivos, de forma correcta e seguindo as indicacións do profesor nas tutorías.

B AVALIACIÓN DA TAREFA DOCENTE DO PROFESOR

A tarefa docente do profesor tamén debe ser avaliada, para elo, a Universidade da Coruña realiza a *Avaliación da Docencia* dacordo coa normativa de garantías para a avaliación docente do profesorado, a través do sistema de enquisas.

A través da avaliación da calidade docente plantéxanse obxectivos do tipo:

- Diagnosticar a calidade da docencia e a delimitación das deficiencias con obxecto de mellorar a actual situación, así como por á disposición do profesorado os medios necesarios para mellorar os seus recursos e métodos docentes.
- Utilizar a información individual para a promoción do profesorado (concursos, becas, anos sabáticos, etc.) e das premisas que establezan as disposicións legais vixentes.
- Comprobar o cumprimento das obrigas docentes do profesorado e pedir as responsabilidades derivadas do seu incumprimento.
- Este tipo de avaliación lévase a cabo de xeito anual e abrangue os seguintes aspectos:

Cumprimento material das obrigas docentes.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

Desenvolvemento das clases.

Programación docente e comportamento na súa relación cós estudantes.

Procedementos de avaliación dos estudantes.

A CALIFICACIÓN DOS ALUMNOS

1. TRABALLO PARA APRENDIZAXE PROGRESIVA (20%): 2 PTOS

- A. Asistencia (mín. 80%): 0,5 ptos.
- B. Asistencia a seminarios (máx. 2): 0,5 ptos. cada seminario de 10h.
- C. Realización e entrega de prácticas dos temas: 0,3 cada unha

2. TRABALLOS DE FIN DE CURSO (50%): 5 PTOS

A. PLAN DE EMPRESA: 5 PTOS

Elaboración, presentación e defensa dun proxecto empresarial simulado, preferiblemente dunha empresa de servizos deportivos, no que se aborden os apartados correspondentes cos temas do programa da asignatura. Presentarase como data límite o derradeiro día do cuatrimestre no que se imparte a asignatura e en calquera caso 10 días antes do día aprobado en Xunta de Centro para a celebración do exame da convocatoria ordinaria. Nas convocatorias extraordinarias presentarase o día aprobado en Xunta de Centro para a celebración do exame da convocatoria.

B. OUTROS TRABALLOS: 1 PTOS.

Elaboración e presentación dun traballo en grupo dalgún tema da asignatura: 1 pto.

3. EXAMENES (30%): 3 PTOS.

Seránlle outorgados da maior puntuación obtida en:

A. EXAME FINAL: 3 PTOS.

Proba obxectiva na que o alumno terá que responder ás preguntas dun cuestionario teórico-práctico (test de resposta pechada con catro alternativas) ou preguntas de resposta aberta (breve explicación, resumo, representación e interpretación de gráficas, resolución de problemas, etc.) ou de ambos tipos.

B. AVALIACIÓN CONTÍNUA: 3 PTOS

Exposición individual dos obxectivos alcanzados de cada tema (tutorías): 0,6 cada tema.

Orientacións para o estudo:

Dentro dos diferentes contidos que se estudan ao longo da asignatura, o alumno debe prestar especial atención aos contidos teórico-prácticos xa que son imprescindibles na elaboración do plan de empresa, posto que terá que ser capaz de volcalos no seu traballo e na exposición que faga cando o defenda . Asimesmo o alumno non debe dubidar a hora de utilialas titorías como unha parte importante do proceso de aprendizaxe.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

~~Débase facer moito fincaxe no convinte de traballar dende o comenzo do curso na elaboración do plan de empresa e reunirse con frecuencia cos membros do grupo de traballo para poñer en común as reflexións efectuadas e a redacción dos diferentes apartados do traballo.~~

Pautas para a mellora e a recuperación:

- O estudo dos contidos analizados ao longo das sesións realizadas durante o curso.
- O estudo e atención as fontes bibliográficas.
- A recopilación de material e informacións para a elaboración do plan de empresa
- Empezar co traballo de elaboración do plan de empresa canto antes e establecer co profesor un plan de titorías para o seu seguimento.

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!

HORARIOS DE CLASE

Profesor					
Nome				Lingua	
FERNANDO LUIS AGULLÓ LEAL				CASTELÁN	
Horarios 1º Cuadrimeste					
Hora	Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres
16,00-18,00	Teoría e/ou Práctica Aula 2			Teoría e/ou Práctica Aula 2	

HORARIOS DE EXAME

Convocatorias e horarios

Convocatoria	Día	Hora	Centro	Aula
Decembro	14 de decembro	16:00	INEF	Aula 2
Ordinaria	11 de xunio	18:00	INEF	Aula 2
Setembro	6 Setembro	18:00	INEF	Aula 2